

ကူကီးချင်းတို့၏ နယ်ချဲ့တော်လှန်ရေး
ကူကီးချင်းကလေး

ကူကီးချင်းတို့၏ နယ်ချဲ့တော်လှန်ရေး

ကူကီးချင်းကလေး

ကျွန်ုပ်တို့၏ မြန်မာနိုင်ငံကို နယ်ချဲ့လက်အောက်မှ လွတ်မြောက်ရေးအတွက် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် မြန်မာအမျိုးသားခေါင်းဆောင်များနှင့်တိုင်းရင်းသားအမျိုးသားခေါင်းဆောင်များကို ဦးဆောင်ပြီး အနယ်နယ်မှနေ၍ တော်လှန်တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ ထိုသို့တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ရာတွင် ခန္တီးခရိုင် အနောက်ရိုးမတောင်တန်းပေါ်မှ ဖော်ပြပါ ကူကီးချင်းလူမျိုးများသည်လည်း တိုင်းပြည်၏ လွတ်လပ်ရေးအတွက် တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ကြပေသည်။

အချိန်ရာသီမရွေး စိမ်းလန်းစိုပြည်မြင့်မားလှသော ခန္တီးခရိုင်တောင်ပိုင်း အနောက်ရိုးမတောင်တန်းကြီးသည် မှုန်ရီပြာမိုင်းသည့်တောင်ခိုးများအောက်ဝယ် တည်ငြိမ်လျက် ရှိပေသည်။ ဤသို့ တည်ငြိမ်ခြင်းဖြင့် အပြစ်ကင်းမဲ့ခဲ့သော ဤတောင်တန်းကြီးသည် လွန်ခဲ့သော(၅၅)နှစ်ခန့်က ထိတ်လန့်ဖွယ်ရာ လှုပ်ရှားမှုများ၊ ဆူညံသော ပေါက်ကွဲသံများနှင့်နီရဲသောသွေးချောင်းစီးမှု စသည့်မလိုလားအပ်သော ပြဿနာအရပ်ရပ်တို့ကို တွေ့ကြုံခဲ့ရပေသည်။

သို့သော် အပြစ်ကင်းစင်သော ဤတောင်တန်းကြီးသည် ယခုအခါ အဘယ်ကြောင့် တည်ငြိမ်အေးချမ်းစွာ ရှိနေရပါသနည်း။

ဤအနောက်ရိုးမတောင်တန်းကြီး၏ လှပသော ရှုခင်းနှင့်သဘာဝဖြစ်စဉ်ကို ကျွန်တော် စဉ်းစားရင်း ကူကီးချင်းအမျိုးသား တော်လှန်ရေးရဲဘော်ဟောင်းကြီး "ဦးခုထန်" ပြောကြားခဲ့သော တော်လှန်ရေးဇာတ်ကြောင်းတစ်ခုကို ပြန်လည်ကြားယောင်လာမိပေသည်။

ကျွန်တော်သည် ကူကီးချင်းအမျိုးသားတို့၏ နယ်ချဲ့တော်လှန်ရေးတိုက်ပွဲသမိုင်းဖြစ်ရပ်ကို စုံစမ်းမေးမြန်းလိုသဖြင့် တော်လှန်ရေးတွင် ပါဝင်ခဲ့သူ တော်လှန်ရေးရဲဘော်ဟောင်းကြီး "ဦးခုထန်" ထံသို့ ရောက်ခဲ့သည်။ သူပြောပြသော သူ့အတွေ့အကြုံများအရ ကူကီးချင်းလူမျိုးတို့၏ ပြင်းပြသောစိတ်ဓာတ်၊ ထက်မြက်သောသတ္တိ၊ မဟုတ်မခံသော စိတ်ရင်းသဘောတို့အပြင်၊ မြန်မာပြည် လွတ်လပ်ရေးအတွက် တတ်စွမ်းသမျှ တစိတ်တဒေသမှပါဝင်ဆင်နွှဲခဲ့ကြောင်း ပေါ်လွင်ထင်ရှားနေပေသည်။

"ဦးတို့...ကူကီးချင်းလူမျိုးများဟာ ဒီအနောက်ရိုးမတောင်တန်းကြီးကို မှီခိုနေထိုင်ကြတဲ့ချင်းအမျိုးနွယ်ထဲက လူမျိုးတစ်မျိုးဘဲ...။ အဲဒီတော့ ဒို့တစ်တွေ နေထိုင်မှီခိုနေရတဲ့ ဒီတောင်တန်းနဲ့ဒီမြေကို ကျူးကျော်စော်ကားလာခဲ့ရင်၊ ဒါမှမဟုတ် မတရားနယ်ချဲ့ပြီး သွေးစုပ်လာခဲ့ရင် ဒို့ဒေသခံလူမျိုးတွေကတော့ ဘယ်တော့မှ လက်ပိုက်ကြည့်နေခဲ့ကြတာ မဟုတ်ဘူး၊ ဒါကြောင့် ဒို့ကူကီးချင်းလူမျိုးတွေကလဲ ဒို့မြေကို လာစော်ကားတဲ့ နယ်ချဲ့တွေကို တစ်စခန်းထပြီး တော်လှန်တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြတာပေါ့...."

"ပထမတော့ အိန္ဒိယပြည်ဘက်မှာ ယခုပါဝင်ရောက်ရှိနေတဲ့ ဒို့ကူကီးချင်းလူမျိုးတွေက ၁၉၁၅ ခုနှစ်မှာ အင်္ဂလိပ်တွေကို တစ်နှစ်လုံးလုံး တော်လှန်တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြတယ်၊ ဒီတော့ မကြာမီမှာ ဒို့ဒေသကို ရောက်လာတော့မယ်ဆိုတာ သိရတော့ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုတွေ လုပ်ခဲ့ကြရတယ်။ ဒီနောက်တော့ မကြာလှပါဘူး၊ ဦးတို့ထင်တဲ့အတိုင်းဘဲ (၁၉၁၆)ခုနှစ်မှာ ယခုခန္တီးခရိုင် ဟုမ္မလင်းမြို့မှာ အင်္ဂလိပ်အစိုးရက ဌာနချုပ်ဖွင့်ပြီး ဒို့တောင်တန်းဒေသတွေကို သိမ်းသွင်းနေတယ်ဆိုတာ ကြားရတော့တာဘဲ၊ စည်းရုံးသိမ်းသွင်းမရတဲ့လူတွေကို အကြမ်းနည်းနဲ့လက်နက်ပြပြီး သိမ်းသွင်းနေတယ်ဆိုတာလဲ သတင်းကြားရတယ်။"

"အဲဒီတုန်းက ဦးရဲ့အသက်ဟာ ၁၇ နှစ်လောက်ဘဲ ရှိသေးတယ်။ လူငယ်ပိုင်းဆိုတော့ စိတ်ဓာတ်တက်ကြွတဲ့အချိန်ဆိုပါတော့။ နောက်တော့ ဒို့ရဲ့အမျိုးသားခေါင်းဆောင်ပိုင်းဖြစ်တဲ့ဦးကန်ရာဒင်မ်း(စစ်ပြီးနောက်ပိုင်း တောင်ကြီးထောင်မှာ စံရသူ)နဲ့ဦး "ဦးဟော်ခိုလက်"တို့က လူငယ်ပိုင်းတွေကို စည်းရုံးပြီး "အင်္ဂလိပ်အစိုးရ တောင်ပေါ်ဒေသသို့ တက်လာခဲ့သော် ခုခံတော်လှန်သင့် မတော်လှန်သင့်"ဆိုတာကို ဆွေးနွေးပွဲ ပြုလုပ်ခဲ့ကြတယ်။ အဲဒီဆွေးနွေးပွဲဆုံးဖြတ်ချက်များအရ အင်္ဂလိပ်အစိုးရကို ခုခံတိုက်ခိုက်သင့်ကြောင်း သဘောတူလက်ခံကြပြီး တော်လှန်ရေးအတွက် ခဲယမ်းမီးကျောက်၊ သေနတ်၊ ဓား၊ လှံ၊ လေး၊ သားရေအမြောက်စတဲ့လက်နက်ပစ္စည်းမျိုးစုံကို ကြိဖန်တီထွင်စုဆောင်းခဲ့ကြတယ်။

"ပထမတော့ အင်္ဂလိပ်အစိုးရကို တိုက်ဖို့ဆိုတာ မစဉ်းစားရဲသလို ဖြစ်ခဲ့ကြတယ်။ နောက်ပိုင်းမှာတော့ အိန္ဒိယဘက်မှာလဲ ဒို့လူမျိုးတွေသာမက တိုင်းရင်းသားတိုင်းက နယ်ချဲ့ကို တော်လှန်ခဲ့ကြတယ်။ ဒို့မမာပြည်မှာလဲ ၁၈၈၅ ခုနှစ်ကစပြီး ပြည်တွင်းထွက်ကုန်ပစ္စည်းတွေကို လက်ဝါးကြီးအုပ် ချယ်လှယ်ထားကြတယ်။ နောက်တစ်ချက်ကတော့ ဒို့လူမျိုးတွေကို သိမ်းသွင်းပြီး ဂျာမနီစစ်မျက်နှာကို ပို့ဖို့ဆိုတဲ့သတင်းတွေ ကြားရတဲ့အခါ ဒို့တော်လှန်ရေးရဲဘော်တွေရဲ့ဦးနှောက်ထဲမှာ အသိအမြင်တန်းကလေးတွေ တစ်ခုပြီးတစ်ခု ဝင်လာတော့တာဘဲ။ နောက်ဆုံးမှာတော့ "ဒို့တိုင်းပြည်ကို ဒို့သာအုပ်ချုပ်ကြရမယ် သူတို့ချယ်လှယ်အမြတ်ထုတ်တဲ့ ဥပဒေကို မကြိုက်ဖူး"ဆိုတဲ့ခံယူချက်နဲ့အင်္ဂလိပ်အစိုးရကို တိုက်ဖို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြတော့တာဘဲ။

"ဒီအချိန်မှာ အင်္ဂလိပ်များဟာ အခုချင်းတွင်းမြစ်ကမ်းမှာရှိတဲ့ဟုမ္မလင်းမြို့အထက် ဟင်နောင်ရွာကနေပြီး ဒို့တောင်ပေါ်ဒေသကို "စံစကူး"လမ်းမကြီးအတိုင်း တက်လာပြီဆိုတဲ့သတင်း ရောက်လာတယ်။ ဒီသတင်းကို ကြားတယ်ဆိုရင်ဘဲ ဦးတို့တစ်တွေက ပထမခံစစ်အတွက် ကတုတ်ကျင်းများ တူးထားကြတယ်။ ဒီခံတပ်ကိုတော့ စံစကူးလမ်းမကြီးပေါ်မှာ ရှိပြီး ဖိုင်ဆတ်ရွာနားမှာ ပြုလုပ်ထားတဲ့အတွက် "ဖိုင်ဆတ်ခံတပ်"လို့ခေါ်တယ်။ ဒီအပြင် ကြီးကြီးကျယ်ကျယ်နဲ့ပထမခံတပ်အဖြစ် တည်ဆောက်ထားတဲ့အတွက် "ကူးလ်ပီး(ကြီးကျယ်သောခံတပ်)ခံတပ်"လို့လဲခေါ်တယ်။ နောက်တော့ မကြာလှပါဘူး။ ဦးတို့ထင်တဲ့အတိုင်းပဲ ရက်အားဖြင့်တော့ အတိအကျမသိတော့ဘူးကွဲ့။ ဆောင်းတွင်း တစ်မနက်မှာပါဘဲ။ သတင်းထောက်ဖို့ ကြိုတင်လွှတ်ထားတဲ့ ဆတ်သားတစ်ယောက် အပြေးရောက်လာတော့တာဘဲ။ သူ့ရဲ့သတင်းပို့ချက်အရ အင်္ဂလိပ်စစ်သား ၁၀၀ ကျော် ခန့်လောက် နံနက်ဝေလီဝေလင်း အချိန်မှာ ကျွန်တော်တို့ဆီ ရောက်လာကြမယ်ဆိုတာ သိရတယ်။ ဒီတော့ ဒို့ရဲ့ခေါင်းဆောင်ဦးကန်ရာဒင်မ်းနဲ့ဦးဟော်ခိုလက်တို့က လူစုပြီး ရှေ့လှုပ်ရမယ့်အစီအစဉ်တွေကို ဖော်ပြတယ်။

"ချမှတ်ထားတဲ့အတိုင်း ဦးတို့လဲ ခံကတုတ်ကျင်းရှိရာကို လက်နက်ပေါင်းစုံကိုင်ဆောင်ပြီး နေရာယူထားကြတယ်။ ခေါင်းဆောင်နှစ်ယောက်က အနေအထားအားလုံး စစ်ဆေးပြီးနောက်မှာတော့ ဦးတို့ရဲ့ကတုတ်ကျင်းတွေကို မမြင်နိုင်အောင် သစ်ခက်တွေနဲ့ဖုံးထားကြတယ်။ သတင်းပို့ချက်အတိုင်းဘဲ အခုခေတ်နာရီနဲ့ဆိုရင် နံနက် ၅ နာရီအချိန်လောက် ဖြစ်မယ်။ မိုးလင်းခါစဆိုပါတော့...။ အင်္ဂလိပ်စစ်သားတွေ ၁၀၀ ကျော်လောက် ရောက်လာတော့တာဘဲ။ ပထမတော့ သူတို့လဲ စိတ်မသန့်သလို ဟိုဟိုသည်သည် လျှောက်ကြည့်ကြတယ်။ ဒီနောက်မှာတော့ သူတို့ရဲ့စစ်ဗိုလ်နဲ့ဒို့ရဲ့ခေါင်းဆောင်နှစ်ယောက် တွေကြတဲ့အခါ စကားမပြောတတ်တာနဲ့ဦးဟော်ခိုလက်က နွားနောက်ကို ဆွဲပေးရတဲ့"နွားနောက်ခလောက်"တစ်ခုယူပြီး အင်္ဂလိပ်စစ်ဗိုလ်ကို ခေါက်ပြဲတော့တာဘဲ...။

"အင်္ဂလိပ်စစ်ဗိုလ်ကြီးက ရှူးရှူးရဲ့ရဲ့နဲ့ဦးဟော်ခိုလက်ကို တစ်ချက်ပိတ်ကန်သေးတယ်။ အဓိပ္ပာယ်ကတော့... "ကျွန်တော်တို့ ခင်ဗျားတို့အင်္ဂလိပ်တွေရဲ့လက်အောက်မှာဘဲ ကျွန်ခံပါမယ်။ ခင်ဗျားတို့ပြောသလိုလိုက်နာပါမယ်။ နောက်ပြီး ဒီခလောက်ပိုင်ရှင်ဖြစ်တဲ့နွားနောက်တစ်ကောင်ကို သတ်ပြီး ဗိုလ်ကြီးတို့နဲ့ကျွန်တော်တို့ မိတ်ဆက်စားပွဲလုပ်ကြရအောင်"ဆိုတဲ့အဓိပ္ပာယ်ဘဲ။ နောက်တော့ သူတို့ဆီကပါလာတဲ့စကားပြန်ကပြန်ပြောပြတော့ အင်္ဂလိပ်စစ်ဗိုလ်ကြီးဟာ ဝမ်းသာလိုက်တဲ့ဖြစ်ခြင်း၊ စောစောက သူကန်ပစ်လိုက်တဲ့ဦးဟော်ခိုလက်ကို တောင်းပန်နေတယ်...။

"ဒီအဖြစ်အပျက်တွေကို ဦးတို့ကတုတ်ကျင်းထဲကနေ ကြည့်နေရင်း စီမံချက်ကောင်းတဲ့ဒို့ခေါင်းဆောင်ပိုင်းတွေကို ချီးကျူးမိကြပါသေးတယ်။ ဒီလိုနဲ့...သိပ်အချိန်မကြာလှပါဘူး၊ ဒို့ဘက်ကလဲ ကြိုတင်ပြီး ပြင်ဆင်ထားပြီးသားဆိုတော့ မနက်နေထန်းတဖျားလောက် ရောက်တဲ့အချိန်မှာ ထမင်းစားပွဲကြီး ဖြစ်မြောက်သွားတယ်။

"ကြိုတင်စီမံထားတဲ့အတိုင်း ထမင်းစားပွဲမှာ မူးယစ်စေနိုင်တဲ့အရက် ကောင်းကောင်းနဲ့ခေါင်ရည်တွေကို တော်တော်များများ တိုက်လိုက်တယ်။ မကြာပါဘူး...အင်္ဂလိပ်စစ်သား၊ စစ်ဗိုလ်တွေဟာ အားလုံးလိုလို မူးပြီး ကကြခုန်ကြ၊ ဖြစ်ကုန်တာပေါ့။ အဲဒီအချိန်မှာတော့ သူတို့အနီးတစ်ဝိုက်မှာ ကူကီးချင်းတော်လှန်ရေးရဲဘော်များ ယောက်ျားမိန်းမတစ်ယောက်တစ်လေမျှ မရှိတော့ဘူး။ ကြက်ပျောက်ငှက်ပျောက် ပျောက်သွားကြတာကိုတော့ အင်္ဂလိပ်စစ်သားတွေ မရိပ်မိကြဘူး။

"အဲဒီနောက် "ပစ်"ဆိုတဲ့ခေါင်းဆောင်ဦးကန်ရာဒေင်မီးရဲ့အသံနှင့်အတူ တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်လှတဲ့ မနက်ခင်းဟာ သေနတ်သံ၊ အမြောက်သံတွေနဲ့ဆူညံသွားတော့တာပဲ။ အငိုက်မိခံရတဲ့အင်္ဂလိပ်စစ်သားတွေက တော့ သေသူသေ၊ သေနတ်ပစ်ပြီး ကိုယ်လွတ်ထွက်ပြေးသူပြေး၊ ပြန်ပစ်တဲ့သူက ပစ်နဲ့အလုပ်ရှုပ်သွားတယ်။ ဒီတိုက်ပွဲကတော့ မကြာပါဘူး။ နာရီဝက်လောက်ဘဲ ပစ်ခတ်လိုက်ရတယ်။ အင်္ဂလိပ်စစ်သားတွေလဲ တယောက်မှမရှိကြတော့ဘူး။ သေနတ်သံတွေဟာလဲ ရပ်စဲသွားတော့တယ်။ ကမ္ဘာပျက်မတတ် ပေါက်ကွဲသံတွေ ရပ်စဲသွားပြီးတဲ့နောက်တော့ ဒီတစ်ဝိုက်မှာ သွေးသံရဲ့ရဲတွေကလွဲပြီး တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်နေတယ်။

"ဦးတို့တွေအားလုံး ကျဆုံးသွားတဲ့အင်္ဂလိပ်စစ်သားအလောင်းတွေရှိရာကို သွားကြတယ်။ အားလုံးတန်းစီပြီး လူစစ်တော့ ဒို့ဘက်က အကျအဆုံး၊ အထိအခိုက် မရှိတာမို့ အားလုံးဝမ်းသာကြရတယ်။ ဒီတိုက်ပွဲမှာ ဦးတို့ဘက်က ခေါင်းဆောင်တွေရော၊ ရဲဘော်တွေပါ စုစုပေါင်း ၄၅ ယောက်လောက် ပါဝင်ခဲ့ကြတယ်။ လက်နက်အားဖြင့်တော့ တူမီးသေနတ် ၄၀ လက်၊ နွားနောက်သားရေနဲ့လုပ်ထားတဲ့သားရေအမြောက် ၄ လက်နဲ့အခြားလှုံ၊ ဓား၊ လေးတွေကတော့ အများကြီးပါဘဲ။ သားရေအမြောက်ဆိုတာက ဒို့တတွေ ကြိဖန်ပြီး လုပ်ထားရတယ်။ နွားနောက်သားရေအမြောက်ကို လိပ်ပြီးတော့ အပေါ်က ကြိမ်ကြိုးနဲ့ရစ်ပတ်ထားပြီး ဖင်ပိတ်လုပ်တယ်။ အထဲမှာ ယမ်းနဲ့ခဲတွေ ထည့်ပြီး တစ်ယောက်က မီးစနဲ့တို့ပြီး ရှို့ရတယ်။

"ဒီတိုက်ပွဲမှာ အင်္ဂလိပ်ဖက်က တပ်ခွဲမှူး ၁ ယောက်၊ တပ်ကြပ် ၃ ယောက်နဲ့ရိုးရဲဘော် ၄၀ စုစုပေါင်း ၄၄ ယောက်ကျဆုံးပြီး လက်နက်အားဖြင့် ရိုင်ဖယ်သေနတ်၊ မောင်းပြန်သေနတ် စုစုပေါင်း အလက် ၅၀ လောက်ရရှိခဲ့တယ်။

"အဲဒီပထမစစ်ပွဲမှာ အောင်မြင်မှုရရှိခဲ့တဲ့အတွက် နောက်ပိုင်း ခံတပ်တွေမှာရော၊ ရပ်ရွာလူထုတွေအတွက်ရော၊ ဂုဏ်ယူမဆုံး အားပေးလာကြတာကို တွေ့ရတယ်။ ဒါပေမယ့် ဦးတို့ရဲ့အောင်မြင်မှုဟာ ကြာကြာမခံခဲ့ပါဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ အထိနာသွားကြတဲ့အင်္ဂလိပ်များဟာ စစ်သည်အလုံးအရင်းနဲ့အမဲတစ်ကောင်ကို ဝါးမျိုကိုက်သတ်တော့မယ့်ကျားကြီးတစ်ကောင်လို ဒုတိယအကြိမ် ချီတက်လာကြလို့ဘဲ။ ဒီကူးလ်ပီးခံတပ်မှာဘဲ ဦးတို့ဆက်လက်ခုခံကြပါသေးတယ်။

"ဒါပေမယ့် သူတို့ဆီက ရထားတဲ့လက်နက်တွေထဲမှာလဲ ရိုင်ဖယ်ကလွဲပြီး အခြားမောင်းပြန်သေနတ်ဆိုရင် မမြင်ဘူး၊ မတွေ့ဘူးကြတော့ ခေါင်းဆောင်ပိုင်းတွေကလွဲပြီး အသုံးမပြုတတ်ကြဘူး။ လူအင်အား ပိုများလာပေမယ့် အင်္ဂလိပ်စစ်သားတွေက ပိုများနေတော့ အင်အားမမျှခဲ့ပါဘူး။ ပထမ နောက်တော့ ဇွဲမလျှော့ဘဲ နောက်မဆုတ်တမ်း ခုခံကြတယ်။ အမျိုးသားတစ်ယောက် ကျဆုံးခဲ့တယ်။ နောက်ပြီး အခြားရဲဘော် ၂ ယောက် ဒဏ်ရာထပ်ရခဲ့ပြန်တော့ အင်အားမမျှမှန်း သိလာကြတာနဲ့ဒီကူးလ်ပီးခံတပ်ကို စွန့်လွှတ်ဆုတ်ခွာခဲ့ကြရတယ်။ ဒီခံတပ်ကနေ "ရန်းကူးလ်"ခေါ်တဲ့"ဘီးလေးကူးလ်"ကို ရွှေ့ခဲ့ကြရတယ်။

"ရန်းကူးလ်ခေါ်တဲ့ဘီးလေးကူးလ်မှာ ဒို့တစ်တွေ ဆက်ခုခံဘို့ ပြင်ဆင်ကြပြန်တယ်။ ဒီအတောအတွင်းမှာဘဲ အင်္ဂလိပ်တွေက ဆက်လိုက်လာကြတော့ တစ်နေ့ နံနက်ပိုင်း အရုဏ်တက်ချိန်မှာဘဲ တိုက်ပွဲထပ်ဖြစ်ကြပြန်တယ်။ ဒီမှာတော့ တိုက်ပွဲအတော်လောက်ကြာတယ်။ ခန့်မှန်းခြေအားဖြင့် ၃ နာရီလောက်ကြာမယ်ထင်တယ်။ နောက်ပိုင်းမှာ ခဲယမ်းမီးကျောက် နည်းပါးတဲ့ဒို့တစ်တွေဟာ အင်အားနည်းလာတာကတကြောင်း၊ ဒို့ဘက်က တော်လှန်ရေးရဲဘော် ၃ ယောက်လောက် ကျဆုံးသွားကြတာမို့ စိတ်ဓာတ်ခိုင်မြဲကြပေမယ့်အင်အားမမျှတော့ အားမတန် မာန်လျှော့ခဲ့ကြရတယ်။ ဒါပေမယ့် အရှုံးပေးပြီး လက်မြောက်ခဲ့ရတာ မဟုတ်ဘူး။ တောထဲမှာ တိမ်းရှောင်နေခဲ့ကြရတယ်။ ဒါပေမယ့် ဝမ်းနည်းစရာကတော့ နောက်တစ်နေ့မှာ ဦးတို့ကူကီးချင်းရွာတွေဖြစ်တဲ့ဘိုလ်ရန်း၊ ခွေးနွေး၊ ကော်လ်တင်း၊ မကျည်းဘုံ...စတဲ့ရွာလေးရွာကို မီးရှို့ဖျက်ဆီးခြင်းခံခဲ့ကြရတယ်။ ဒီအတွက် တော်လှန်ရေးရဲဘော်တွေနဲ့ရပ်ရွာလူထုအားလုံး အိုးအိမ်ကင်းခဲ့ပြီး စိတ်ဓာတ်ကျကုန်ကြတဲ့အတွက် တော်လှန်ရေးကို ခေတ္တရပ်ထားခဲ့ရတယ်။

"နောက်တစ်နှစ် ၁၉၁၇ ခု၊ နှစ်ဦးပိုင်းမှာ စိတ်ဓာတ်တက်ကြွပြီး နယ်ချဲ့တို့ရဲ့လုပ်ဆောင်ချက်ကို စိတ်နာနေတဲ့ကူကီးချင်းလူငယ်ပိုင်းနဲ့ခေါင်းဆောင်ပိုင်းတွေက တော်လှန်ရေးအဖွဲ့ကို ထပ်မံဖွဲ့စည်းပြီး တော်လှန်ရေးကို ပြန်လည်စတင်ခဲ့ကြပြန်တယ်။

"တစ်ကယ်ဆိုတော့ ဦးတို့ရဲ့တော်လှန်မှုဟာ ဒို့ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးရရှိရေးအတွက် တိုက်ရိုက်အထောက်အကူ မပြုနိုင်ခဲ့ပေမယ့် ငါ့တူကြီးတို့ ပြောပြချက်အတိုင်းဆိုရင် ဒို့နိုင်ငံအတွင်းမှာ ရှိကြတဲ့ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးပေါင်းစုံရဲ့စည်းလုံးညီညွတ်မှုကို ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ပြခဲ့တယ်ဆိုတာ သိရတယ်။ နောက်တော့ ဒီစည်းလုံးမှုကစပြီး အင်အားယူခဲ့ကြတယ်။ ဒီအင်အားကနေ ဒို့လွတ်လပ်ရေးရခဲ့တယ်ဆိုတာ သိရတော့ ကျေနပ်အားရစရာ ကောင်းလှပါတယ် ငါ့တူရယ်၊ အင်အားကြီးမားလှတဲ့နယ်ချဲ့သမားတွေကို တော်လှန်တိုက်ခိုက်နိုင်ကြတဲ့အတွက် အခုတော့ အကောင်အထည်ပေါ်နေပြီဆိုတာ သိရလို့လဲ ဝမ်းသာလှပါတယ်..."

အထက်ဖော်ပြပါအတိုင်း ခန္တီးခရိုင်နှင့်မော်လိုက်ခရိုင်စသည့်အနောက်ရိုးမတောင်တန်းပေါ်တွင် နေထိုင်ကြသော ကူကီးချင်းတိုင်းရင်းသားများသည် ဒို့ပြည် ဒို့နိုင်ငံကြီး နယ်ချဲ့လက်အောက်မှ လွတ်မြောက်ရေးအတွက် အသက်နှင့်ရင်း၍ တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ကြပေသည်။ ။

ကူကီးချင်းကလေး

မှတ်ချက်။ ။ ၁၉၇၂ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ၊ အတွဲ(၂၀)၊ အမှတ်(၉)ထုတ် မြဝတီမဂ္ဂဇင်း စာမျက်နှာ(၁၈၁-၁၈၄) ထိ၌ လာရှိသော ဆောင်းပါးကို ပြန်လည်၍ စာစီရိုက်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။